

CHƯƠNG I

GIỚI THIỆU MÔN HỌC

1.1 THỐNG KÊ LÀ GÌ?

THỐNG KÊ LÀ HỆ THỐNG CÁC PHƯƠNG PHÁP DÙNG ĐỂ THU NHẬP, XỬ LÝ VÀ PHÂN TÍCH CÁC CON SỐ (MẶT LƯỢNG) CỦA NHỮNG HIỆN TƯỢNG SỐ LỚN ĐỂ TÌM HIỂU BẢN CHẤT VÀ TÍNH QUY LUẬT VỐN CÓ CỦA CHÚNG (MẶT CHẤT) TRONG NHỮNG ĐIỀU KIỆN THỜI GIAN VÀ ĐỊA ĐIỂM CỤ THỂ.

THỐNG KÊ CHIA THÀNH 2 LÃNH VỰC :

- **THỐNG KÊ MÔ TẢ** : BAO GỒM CÁC PHƯƠNG PHÁP THU NHẬP, MÔ TẢ VÀ TRÌNH BÀY SỐ LIỆU.
- **THỐNG KÊ SUY DIỄN** : BAO GỒM CÁC PHƯƠNG PHÁP NHƯ ƯỚC LƯỢNG, KIỂM ĐỊNH, PHÂN TÍCH MỐI LIÊN HỆ, DỰ ĐOÁN...

1.2 MỘT SỐ KHÁI NIỆM DÙNG TRONG THỐNG KÊ :

1.2.1 TỔNG THỂ THỐNG KÊ VÀ ĐƠN VỊ TỔNG THỂ:

TỔNG THỂ THỐNG KÊ (TỔNG THỂ CHUNG) LÀ HIỆN TƯỢNG SỐ LỚN, GỒM NHỮNG ĐƠN VỊ (HOẶC PHẦN TỬ) CẤU THÀNH HIỆN TƯỢNG, CẦN ĐƯỢC QUAN SÁT, PHÂN TÍCH MẶT LƯỢNG CỦA CHÚNG.

CÁC ĐƠN VỊ HOẶC PHẦN TỬ CẤU THÀNH NÊN TỔNG THỂ GỌI LÀ CÁC ĐƠN VỊ TỔNG THỂ.

1.2.2 TỔNG THỂ MẪU (MẪU) : LÀ TỔNG THỂ
BAO GỒM MỘT SỐ ĐƠN VỊ ĐƯỢC CHỌN
RA TỪ TỔNG THỂ CHUNG

1.2.3 TIÊU THỨC THỐNG KÊ : LÀ KHÁI
NIỆM DÙNG ĐỂ CHỈ ĐẶC ĐIỂM CỦA ĐƠN
VỊ TỔNG THỂ

TIÊU THỨC THỐNG KÊ CHIA THÀNH CÁC LOẠI :

- **TIÊU THỨC THUỘC TÍNH** : LÀ LOẠI TIÊU THỨC KHÔNG CÓ BIỂU HIỆN TRỰC TIẾP BẰNG CÁC CON SỐ.
- **TIÊU THỨC SỐ LƯỢNG** : LÀ LOẠI TIÊU THỨC CÓ BIỂU HIỆN TRỰC TIẾP BẰNG CÁC CON SỐ. CÁC TRỊ SỐ CỤ THỂ KHÁC NHAU CỦA TIÊU THỨC SỐ LƯỢNG GỌI LÀ CÁC LƯỢNG BIẾN.

LƯỢNG BIẾN CHIA THÀNH 2 LOẠI :

- **LƯỢNG BIẾN RỜI RẠC** LÀ LƯỢNG BIẾN MÀ CÁC GIÁ TRỊ CÓ THỂ CÓ CỦA NÓ LÀ HỮU HẠN HAY VÔ HẠN VÀ CÓ THỂ ĐẾM ĐƯỢC.
- **LƯỢNG BIẾN LIÊN TỤC** LÀ LƯỢNG BIẾN MÀ CÁC GIÁ TRỊ CÓ THỂ CÓ CỦA NÓ CÓ THỂ LẤP KÍN CẢ MỘT KHOẢNG TRÊN TRỤC SỐ.

CÁC TIÊU THỨC THUỘC TÍNH HOẶC TIÊU THỨC SỐ LƯỢNG CHỈ CÓ HAI BIỂU HIỆN KHÔNG TRÙNG NHAU TRÊN MỘT ĐƠN VỊ TỔNG THỂ, ĐƯỢC GỌI LÀ TIÊU THỨC THAY PHIÊN.

1.2.3 CHỈ TIÊU THỐNG KÊ :

CHỈ TIÊU THỐNG KÊ LÀ CÁC TRỊ SỐ PHẢN ẢNH CÁC ĐẶC ĐIỂM, CÁC TÍNH CHẤT CƠ BẢN CỦA TỔNG THỂ THỐNG KÊ TRONG ĐIỀU KIỆN THỜI GIAN VÀ KHÔNG GIAN XÁC ĐỊNH.

CHỈ TIÊU THỐNG KÊ CÓ HAI LOẠI :

- **CHỈ TIÊU SỐ LƯỢNG** : BIỂU HIỆN QUI MÔ CỦA TỔNG THỂ NHƯ SỐ CN, SỐ LƯỢNG SPSX, DIỆN TÍCH GIEO TRỒNG...
- **CHỈ TIÊU CHẤT LƯỢNG** : BIỂU HIỆN TRÌNH ĐỘ PHỔ BIẾN, MỐI QUAN HỆ SO SÁNH CỦA HIỆN TƯỢNG NGHIÊN CỨU NHƯ NSLĐ, TIỀN LƯƠNG, GIÁ THÀNH...

1.3 CÁC LOẠI THANG ĐO : ĐỂ LƯỢNG HOÁ HIỆN TƯỢNG NGHIÊN CỨU, THỐNG KÊ TIẾN HÀNH ĐO LƯỜNG BẰNG CÁC LOẠI THANG ĐO PHÙ HỢP. CÓ 4 LOẠI THANG ĐO SAU :

1.3.1 THANG ĐO ĐỊNH DANH : LÀ LOẠI THANG ĐO SỬ DỤNG CHO CÁC TIÊU THỨC THUỘC TÍNH. NGƯỜI TA SỬ DỤNG CÁC MÃ SỐ ĐỂ PHÂN LOẠI CÁC ĐỐI TƯỢNG. CHÚNG KHÔNG MANG Ý NGHĨA NÀO KHÁC. VÍ DỤ : NAM KÝ HIỆU SỐ 1, NỮ KÝ HIỆU SỐ 2.

1.3.2 THANG ĐO THỨ BẬC : THƯỜNG ĐƯỢC SỬ DỤNG CHO CÁC TIÊU THỨC THUỘC TÍNH, TRONG THANG ĐO NÀY GIỮA CÁC BIỂU HIỆN CỦA TIÊU THỨC CÓ QUAN HỆ THỨ BẬC HƠN KÉM. VÍ DỤ HUÂN CHƯƠNG CÓ 3 HẠNG...

1.3.3 THANG ĐO KHOẢNG : THƯỜNG DÙNG CHO CÁC TIÊU THỨC SỐ LƯỢNG. LÀ LOẠI THANG ĐO CÓ CÁC KHOẢNG CÁCH ĐỀU NHAU. VÍ DỤ NHIỆT ĐỘ, TUỔI ...

1.3.4 THANG ĐO TỶ LỆ : ĐƯỢC SỬ DỤNG CHO CÁC TIÊU THỨC SỐ LƯỢNG. NÓ CÓ ĐẦY ĐỦ CÁC ĐẶC TÍNH CỦA THANG ĐO KHOẢNG, NGOÀI RA NÓ CÓ MỘT TRỊ SỐ 0 “THẬT” CÁC LOẠI THANG ĐO TỶ LỆ NHƯ : ĐỒNG, MÉT, KG, TẤN TẠ ...

GIỮA THANG ĐO TỶ LỆ VÀ THANG ĐO KHOẢNG CÓ SỰ KHÁC BIỆT CĂN BẢN :

- ĐIỂM “0” TRONG THANG ĐO TỶ LỆ LÀ MỘT TRỊ SỐ “THẬT”

- TRONG THANG ĐO KHOẢNG, SỰ SO SÁNH VỀ MẶT TỶ LỆ KHÔNG CÓ Ý NGHĨA.

1.4 QUÁ TRÌNH NGHIÊN CỨU THỐNG KÊ :

XÁC ĐỊNH MỤC ĐÍCH, NỘI DUNG, ĐỐI TƯỢNG
VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU

XÂY DỰNG HỆ THỐNG CÁC KHÁI NIỆM,
CHỈ TIÊU THỐNG KÊ.

ĐIỀU TRA THỐNG KÊ

XỬ LÝ SỐ LIỆU :
TẬP HỢP, SẮP XẾP SỐ LIỆU.
CHỌN CÁC PHẦN MỀM XỬ LÝ SỐ LIỆU.
PHÂN TÍCH THỐNG KÊ SƠ BỘ.

PHÂN TÍCH VÀ GIẢI THÍCH KẾT QUẢ. DỰ ĐOÁN
XU HƯỚNG PHÁT TRIỂN CỦA HIỆN TƯỢNG

VIẾT BÁO CÁO VÀ TRUYỀN ĐẠT KẾT QUẢ
NGHIÊN CỨU